

Paikkatietoasiain neuvottelukunnan toimikauden 2019-2022 3. kokous

Aika: torstai 11.6.2020 klo 13.00–16.00
Paikka: Etäkokous
Neuvottelukunnan 3. kokous

Tiedotusasia (T)
Keskusteluasia (K)
Päätösasia (P)

Osallistujat:

Puheenjohtaja

Mari Laakso, maa- ja metsätalousministeriö

Neuvottelukunnan jäsenet

Ari-Pekka Dag, sisäministeriö
Anu Henriksson, työ- ja elinkeinoministeriö (klo 14:45 asti)
Saku Härkönen, ympäristöministeriö
Eliisa Lotsari, Fiuginet
Anna-Maija Marttila, valtiovarainministeriö
Mirja Metsälä, Espoon kaupunki (Kuntaliiton nimeämä)
Maaria Mäntyniemi, liikenne- ja viestintäministeriö
Matti Pesu, Väylävirasto
Pasi Piela, Tilastokeskus
Pete Piirainen, puolustusministeriö
Tarja Riihisaari, Ilmatieteen laitos
Pekka Sarkola, OsGeo Suomi ry, ProGis ry
Laura Valojärvi, FLIC

Asiantuntijat

Antti Vertanen, maa- ja metsätalousministeriö
Jurkka Tuokko, Maanmittauslaitos (pysyvä asiantuntija)
Minna Romppanen, Maanmittauslaitos (paikalla kohdan 4)
Jari Reini, Maanmittauslaitos (klo 15 asti)

Sihteeristö

Lena Hallin-Pihlatie, Maanmittauslaitos (siht.)
Hanna-Horppila, Maanmittauslaitos

Poissa

Marko Grönholm, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Antti Kahra, Geologian tutkimuskeskus
Riitta Teiniranta, Suomen ympäristökeskus

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13. Päätettiin lisätä asialistan kohtaan Muut asiat Jari Reinin esittely ISA²LIFO kyselystä.

2. [Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen](#)

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin. Hyväksytyt pöytäkirjat laitetaan heti jakeluun INSPIRE-tukisivuille: <https://www.maanmittauslaitos.fi/kartat-ja-paikkatieto/paikkatietojen-yhteentoimivuus/inspire/mika-inspire/toimeenpanon-ohjaus>

3. Tour-de-table

3.1 Kunkin organisaation paikkatietokuulumiset lyhyesti (T)

Maanmittauslaitos on avannut uuden [tilannekuvapalvelun](#), joka tarjoaa ajantasaista tietoa ilmakuvausten, laserkeilausten ja kuntien rakennusten ominaisuus- ja sijaintitiedon yhteentoimivuutta edistävän VTJ/PRT-linkitystyön etenemisestä, ja julkaissut OGC API Features -palveluja.

Ympäristöministeriö kertoi, että SYKE on tehnyt töitä INSPIRE-toimeenpanon eteen ja laatinut hallintamallin INSPIRE-aineistoille ympäristöalan virastojen osalta. Ympäristöministeriö huomautti, että tiedonhallintalain ja PSI-direktiivin edellyttämien hallintamallien olisi hyvä olla yhtenäiset. [RYHTI-hankkeessa](#) on tehty riippuvuuskarttaa muihin hankkeisiin.

Väylävirasto ylläpitää noin 400 tietolajia väylien pitoa varten. Heidän on tarkoitus uudistaa kansalaisille tarkoitettua katselu-, lataus- ja metatietopalvelua.

Fiuginetin puheenjohtaja kertoi, että Vaasan ja Tampereen yliopistot ovat liittymässä verkoston piiriin, ja että yhteistyötä on tiivistetty yliopistojen välillä paikkatieto-opetuksen osalta.

Puolustusvoimat on huolissaan paikkatietoon liittyviä turvallisuuskysymyksiä. Kaupungit ja kavat avoimesti tietoa esimerkiksi rakennuksista muun muassa Arska-järjestelmän avulla.

Ilmatieteen laitos kertoi pohtineensa muiden maiden vastaavien virastojen kanssa Avoimen datan (PSI) direktiivin Arvokkaiden tietoineistojen tietosisältöä 'The Greenland' kyselyä varten.

Valtionvarainministeriössä on käynnistynyt [Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke](#). Hankkeessa pyritään:

- laatimaan strategiset tavoitteet tiedon avaamiselle
- tunnistamaan tietovarantoja, joita ei ole vielä avattu, mutta joiden avaamisesta olisi hyötyä
- luomaan avatun tiedon laatuksiteerit
- tekemään kansalliset rajapintalinjaukset
- tekemään metatietojen yhteentoimivuustyötä hyödyntämään yhteentoimivuusalustaa.

Sisäministeriön edustaja kertoi, että poliisin turvakarttajärjestelmän vaihto on edennyt ja että merikarttajulkaisu saadaan mukaan elokuussa. Koronavaikutusten arvioinnissa on ilmennyt tarve paikkatietojen käytölle. Heillä on yhteinen huoli puolustusvoimien kanssa kuntien Arska-järjestelmästä.

Puheenjohtaja kiitti puheenvuoroista ja totesi, että jatketaan tällaisen vapaaehtoisuuteen pohjautuvan kierroksen pitoa kokouksissa myös jatkossa.

3.2 [Paikkatietoyhteistyö - Tilastojen ja paikkatietojen integrointi -verkosto](#) (K)

Pasi Piela esitteli Tilastokeskuksen ja Maanmittauslaitoksen yhteistyöverkoston laatimaa esitystä Tilastojen ja paikkatietojen integrointi -verkostosta. Hän kertoi perustettavan verkoston tavoitteista ja tehtävistä sekä esitteli verkoston toimialakarttaluonnosta. Verkoston päätehtävänä on koordinoita tilastojen ja paikkatietojen integrointia kansallisella tasolla.

Verkoston perustamisessa lähetetään seuraavaksi kysely toimijoille kiinnostuksen kartoittamiseksi. Näitä ovat Suomen viralliset tilastoviranomaiset, PATINEn jäsenet, maakuntien liitot ja isot kaupungit. Vastausten perusteella tehdään päätös kokoonpanosta. Tavoitteena on, että verkosto aloittaa toimintansa 1.2.2021.

Tilastokeskus on juuri julkaissut karttapalvelun, jonka avulla on mahdollista katsoa ja ladata tilastokeskuksen aineistoja <https://tilastokeskus-kartta.swgis.fi/>.

Esitettiin, että tilastotietojen perusyksikkönä postialuejakoa hyödyllisempiä olisivat ruutujako tai äänestysalueet. On myös keskusteltu siitä, että Suomeen pitäisi Ruotsin tavoin luoda uusi pienaluejako tilastointiin. Käyttäjien toiveena on pysyvä aluejako.

4. [Paikkatietojen tietoturvallisuus ja turvallisuuskonsepti](#) (T/K)

Minna Romppanen kertoi osana Maanmittauslaitoksen Paikkatietoalusta-hanketta tehdystä paikkatietojen turvallisuusarvioinnista, josta on laadittu noin tuhatsivuinen turvaluokiteltu raportti. Työssä keskityttiin Paikkatietoalustan osalta keskeisiin ja työn ohjausryhmän jäsenten rajaamiin kokonaisuuksiin. Minna esitteli myös kuntien kanssa yhteistyönä tehtyä Paikkatietojen turvallisuuskonseptia.

Tietoturvallisuuskysymykset haastavat tiedonhallintaa, kun sovelletaan tiedon avaamisen politiikkaa. Halutaan jakaa tietoa, mutta herää kysymys, miten sitä voidaan tehdä turvallisesti.

Puheenjohtaja piti tärkeänä, että paikkatietojen tietoturvaluutta ja turvallisuuskonseptia käsitteleviä dokumentteja saadaan laajasti paikkatietotoimijoiden käyttöön. Sovittiin, että kunnille suunnattua Paikkatietojen tietoturvallisuuden ja tietosuojan kyvykkyyssperiaatteita käsittelevää 13-sivuista dokumenttia jaetaan PATINEn jäsenille kommentoitavaksi. Kommentit tulisi toimittaa osoitteeseen paikkatietoturvallisuus@maanmittauslaitos.fi 30. kesäkuuta mennessä. Kokouksen aikana ehdotettiin lisättäväksi keino tiedon suojaamiseksi rajapintapalveluissa GeoXCMML (Geography Access Control Markup Language) standardilla, jonka avulla roolien perusteella voi antaa erilaisia näkemisoikeuksia (geometriatiedot, ominaisuustiedot) sekä voi määritellä, miltä alueelta tietoja voi katsoa.

Fiuginetille ehdotettiin paikkatietoturvallisuuden tietoturva-asioiden opettamista jo alan opiskelijoille.

5. [INSPIRE-toimeenpano](#) (T/K)

Laajennettu sihteeristö kokoontui uudella kokoonpanolla tiistaina 9.6. Mukana on nyt edustajat Digi- ja väestötietovirastosta, Tilastokeskuksesta ja Traficomista.

Vesiliikennelain 1.6.2020 muutoksen myötä vastuut muuttuvat vesiliikenteen rajoitusalueiden osalta. Vastuu siirtyy Suomen ympäristökeskukselta Väylävirastoon, joten aineistoluettelo päätettiin päivittää siltä osin.

Metatietojen muunnostyö (INSPIRE Metadata TG 1.3 -> TG 2.0) on käynnistynyt ja jatkuu vuoden 2020 loppuun. Ensin muunnetaan aineistometatiedot, jonka jälkeen on palvelumetatioiden muuntamisen vuoro. Tavoitteena on parantaa metatioiden yhteentoimivuutta ja saada paremmat tulokset INSPIRE-seurannassa vuoden 2020 osalta.

Metatietotyön yhteydessä tarkistetaan myös Paikkatietohakemiston metatiedot suhteessa kansalliseen aineistoluetteloon ja asetuksessa mainittuihin aineistoihin. Työn tuloksena saadaan parempi kokonaiskuva toimeenpanon vaiheesta.

6. INSPIRE Maintenance and Implementation Group (MIG) -ryhmän kokous

Seuraava MIG-kokous pidetään etäkokouksena 18-19.6. Komissio ei ole vielä toimittanut lupaamaansa uutta versiota työohjelmasta. Myös muita dokumentteja puuttuu kokousmateriaalista. Asialista ja kokousmateriaalit ovat saatavilla [täältä](#).

Suomen tulisi 19.6. mennessä ehdottaa henkilöitä kahteen työryhmään: 1) uuteen 'Action 2020.1 INSPIRE Download Services based on the OGC API – Features standard' väliaikaiseen työryhmään ja 2) 'Action 2017.4 Validointi and conformity testin' -työn jatkolle tarkoitettu pysyvään asiantuntijaryhmään. Nimiehdotuksia on pyydetty PATINEn ja PATINEn Laajennetun sihteeristön jäseniltä.

Päätettiin ehdottaa seuraavat henkilöt ryhmiin:

- Jari Reini, Maanmittauslaitos (1)
- Roope Tervo, Ilmatieteen laitos (1)
- Teemu Saloriutta, Maanmittauslaitos (2). (Kokouksen jälkeinen huomautus: Koska Teemu Saloriutta ei tavoiteltu suostumusta varten, päädyttiin ehdottaa Lena Hallin-Pihlatie INSPIRE-sihteeristöltä)

7. Tarve uudelle paikkatietostrategialle? (K)

PATINEna on ollut merkittävä rooli aikaisempien kansallisten paikkatietostrategioiden laadinnassa. Paikkatietopoliittinen selonteko ja Paikkatiedon viitearkkituuri ovat valmistuneet edellisen kansallisen paikkatietostrategian valmistumisen jälkeen. Myös INSPIREN työohjelma 2020-2024 tulee vaikuttamaan julkisen hallinnon paikkatietokentän painopistealueisiin. Myös Tiedonhallintalaki, VM:n Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke sekä Avoin datan direktiivi ovat keskeisiä kokonaisuuksia, jotka liittyvät myös paikkatietojen käsittelyyn ja tarjoamiseen. PATINEn olisi hyvä pohtia tarvetta uudelle paikkatietostrategialle ja tarvittaessa ruveta edistämään strategian laatimista.

Strategioiden tarkoituksena on tähän asti ollut lähinnä julkisten toimijoiden sitouttaminen. Pohdittiin, voisiko strategia toimia välineenä vaikuttaa myös tuleviin hallitusohjelmiin. Pohdittiin myös, voisiko GeoForum Finland ry toimia fasilitaattorina strategiatyön tekemisessä osallistaaksemme laajemmin alan toimijoita. GeoForum Finland on parhaimmillaan luomassa omalle toiminnalleen strategiaa.

Sovittiin, että INSPIRE-sihteeristö luo Strategia-kansion Confluence-työtilaan ja tallentaa sinne strategiakeskustelun kannalta relevantit materiaalit, joihin kaikkien PATINE-edustajien voivat tutustua ennen seuraavaa kokousta.

8. Paikkatietopoliittinen selonteko (T)

Työ paikkatietopoliittisen selonteon toimeenpanon kanssa jatkuu erityisesti osoitteiden parissa. Työn alla on lainsäädäntöselvitys, joka kartoittaa nykytilaa ja sidonnaisuuksia sekä hahmottelee tarvittavia muutoksia.

Tänään 11.6. on jätetty perustamiskirja Patentti- ja rekisterihallitukselle GeoForum Finland yhdistyksen rekisteröimiseksi. Rekisteröitymisen jälkeen, yhdistys alkaa tehdä siemenrahoitussopimuksia eri yhteistyötahojen kanssa.

Tiedusteltiin, onko tapahtunut edistystä Paikkatietopoliittisessa selonteossa esiin nostettuun turva-alustaan liittyen. Toimenpide ei ole toistaiseksi resurssipulankaan vuoksi edistynyt. Paikkatietoalustassa rakennetaan tiedonhallintaratkaisuja eri käyttäjäryhmille, jotka voivat auttaa joihinkin tiedon jakamisen haasteisiin.

9. Muut asiat

9.1 LIFO työn esittely

Jari Reini Maanmittauslaitoksesta toimii valtionvarainministeriön edustajana ISA² paikkatietoryhmässä. Osana ISA² paikkatietoryhmä LIFO Wave 2 -työtä kartoitetaan eri jäsenmaiden paikkatietokypsyyttä kyselyn avulla. INSPIRE-sihteeristö järjestää 18.8. klo 10-11 webinaarin, jossa Jari esittelee kyselyn tarkoitusta ja sisältöä. Kysely on auki marraskuuhun asti. INSPIRE-sihteeristöllä on roolia vastausten kokoamisessa Suomen osalta. 15 jäsenen tuloksia esitellään myöhemmin ELISE-konferenssissa.

9.2 Tiedoksi OGC API -suositusten jalkautustyö

Puheenjohtaja kertoi, että Maanmittauslaitos on julkaissut uutisen PATINEn antamasta OGC API -suosituksesta. Suositus löytyy Maanmittauslaitoksen INSPIRE-tuki [sivuilta](#) ja se on käännetty sekä ruotsiksi että englanniksi. Suositus ja suosituksen mukaiset palvelut ovat herättäneet kansanvälistä huomiota ja saaneet kiitosta.

9.3 Tunnistautuminen Confluence-työtilaan on muuttumassa

Lena Hallin-Pihlatie kertoi, että tunnistautuminen Confluence-työtilaan on muuttumassa suomi.fi -pohjaiseksi, ja tämä vaatii toimenpiteitä PATINEn jäseniltä. Lena lähettää sähköpostitse ohjeita. Muutos astuu voimaan 11.-13.9 välisenä aikana, jolloin Confluence-työtila ei ole käytettävissä.

9.4 Seuraava kokous

Päätettiin pitää seuraava Skype-kokous 10.9. klo 13-16.

muotoili: Korosta